

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

05 iunie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte – Constantin Gurschi,
judecători – Andrei Harghel și Constantin Alerguș,
examinând în camera de consiliu, în baza actelor din dosar, fără citarea părților,
admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul R. Zadoinov în
numele inculpatului Chiosa V. împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de
Apel Bălți din 27 februarie 2013 în cauza penală privind pe

Chiosa Valentin Ștefan, născut la 08 iulie 1973, originar
din satul Sofia, raionul Drochia, domiciliat în raionul
Cahul, satul Roșu.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 27 iulie 2011-04 iunie 2012 (prima instanță);
2. 04 iulie 2012-27 februarie 2013 (instanța de apel);
3. 16 mai 2013-05 iunie 2013 (instanța de recurs),

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 04 iunie 2012 Chiose V. a fost condamnat:

- în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 8 ani închisoare cu privarea de dreptul de a exercita activitate de întreprinzător pe un termen de 3 ani;
- în baza art. 361 alin.(2) lit. d) Cod penal la 1 an închisoare.

Conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate i-a fost stabilă lui Chiosa V. pedeapsa definitivă – 8 ani 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de întreprinzător pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În fapt, instanța de fond a reținut, că Chiosa V. împreună cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, la data de 16 august 2002, aflându-se în sat. Sadovoe, mun. Bălți, prezentându-se administrației S.R.L. „Selimax și C”, situată în sat. Sadovoe mun. Bălți, în persoana directorului S. Buzurnîi drept reprezentant al S.R.L. „Agrofruct” din mun. Chișinău, neavând nici o atribuție la întreprinderea respectivă, cu scopul sustragerii bunurilor proprietarului prin înșelăciune și abuz de încredere a administrației S.R.L. „Selimax și C”, a încheiat

cu ultimul un contract fictiv de vânzare - cumpărare nr. 14 din 16 august 2002 pentru cumpărarea a 50 tone de grâu alimentară la prețului de 900 lei pentru o tonă și 50 tone de grâu furajer la prețului de 700 lei pentru o tonă, iar la data de 06 septembrie 2002, prezentînd o procură fictivă a S.R.L. „Agrofruct” mun. Chișinău seria AV nr. 3553625 din 06 septembrie 2002 pe numele său, care la rîndul său a fost eliberată în anul 1998 de către editura „Statistica” a Primăriei sat. Tigheci, județul Lăpușna, și folosind facturile de ediție fictive nr. AG 152505, AG 152506, AG 152507, a intrat în posesia a 36. 660 kg. de grâu, la prețului de 0, 70 lei pentru 1 kg. în sumă de 25.662 lei, și semințe de floarea soarelui în cantitate de 250 kg. la prețului de 2, 30 lei pentru 1 kg. în sumă de 21. 275 lei, astfel, cauzîndu-i S.R.L.”Selimax și C” un prejudiciu material în sumă totală de 46. 937 lei.

Tot el, la data de 22 august 2002, aflîndu-se în sat. Pelenia, r-nul Drochia, prezentînd o factură fictivă a S.R.L. „Agrofruct” mun. Chișinău pe numele său, și prezentîndu-se drept reprezentant al S.R.L.”Agrofruct” mun. Chișinău, dar neavînd nici o atribuție la întreprinderea respectivă, cu scopul sustragerii bunurilor proprietarului prin înșelăciune și abuz de încredere a administrației S.R.L. „Accesoriu Agro” în persoana directorului M. Sîrmeatnicova, a încheiat un contract fictiv de vânzare - cumpărare nr.51 din 22.08.2002 între S.R.L.”Agro fruct” în calitate de cumpărător și S.R.L. „Accesoriu Agro” situată în sat. Pelenia în calitate de vânzător pentru cumpărarea a 100 tone de orz la prețului de 850 lei pentru 1 tonă în sumă de 85. 000 lei, iar la data de 23 august 2002 și 24 august 2002, folosind facturile de expediție fictive nr. BP 308043, BP 308044, BP 308045, AG 152523 - AG 152529 a intrat în posesia cantității de orz sus indicate prezentînd mai tîrziu prin fax avizul de plată fictiv B.C. „InvestPrivatBank” mun. Chișinău nr.124 din 30 august 2002 pentru suma de 60.000 lei, însă suma respectivă de bani nu a intrat în contul bancar al S.R.L. „Accesoriu Agro”, astfel, cauzîndu-i S.R.L. „Accesoriu Agro” un prejudiciu material în proporții mari, în sumă de 85. 000 lei.

Tot el, în perioada lunii septembrie 2002 a confecționat dispozițiile de plată nr.137 din 16 septembrie 2002, prin care ar fi transferat prin intermediul B.C. „InvestPrivatBank” S.A. din mun. Chișinău către S.R.L. „Trofion Agro” suma de 48. 000 lei, și dispoziția de plată nr.139 din 16 septembrie 2002 prin care ar fi transferat prin aceeași bancă suma de 48. 000 lei către S.R.L.”Lation Agro”, cu fotocopiile cărora și delegațiile seria AB nr.353623 și nr.353624 la data de 17 septembrie 2002 s-a deplasat în sat. Chiștelnița, r-nul Telenești, prezentîndu-le conducătorilor întreprinderilor în cauză, care, fiind convinși de veridicitatea documentelor, i-au eliberat cantitățile de semințe de floarea-soarelui stipulate în contracte, ca și cum ar fi fost achitate preventiv, fapt ce nu a avut loc în realitate, pricinuind S.R.L. „Trofion Agro” daună materială în sumă de 48. 000 lei și S.R.L. „Lation Agro” în sumă de 48. 000 lei, iar în total în sumă de 96. 000 lei.

Tot el, în scopul însușirii bunurilor S.R.L. „Trofion Agro” și S.R.L. „Lation Agro”, ambele din sat. Chiștelnița, r-nul Telenești, la 16 septembrie 2002 a falsificat dispozițiile de plată nr.137 și nr.139, prin care ar fi transferat întreprinderilor respective sumele de 48. 000 lei pentru fiecare prin intermediul B.C.”InvestPrivatBank” S.A., iar la 17 septembrie 2002 delegațiile seria AB

nr.353623 și nr.353624, care i-au acordat dreptul de a primi 40.000 kg de semințe de floarea-soarelui, pentru care nu s-a achitat, pricinuind astfel daune în proporții mari S.R.L. „Trofion Agro” și S.R.L. „Lation Agro”.

Tot el, fără a primi permis de conducere a mijloacelor de transport în modul stabilit de lege, într-un timp și loc nestabilit de organul de urmărire penală, cu scopul folosirii documentelor oficiale false care acordă drepturi, a procurat un formular fals de conducere provizorie a mijloacelor de transport nr. 102031 din 24 iulie 2002, iar la 04 septembrie 2002 conducând mijlocul de transport de model „Honda Civic” n/î DR AH 731 a fost stopat de către colaboratorii poliției rutiere ai CMP Bălți și a prezentat formularul fals privind dreptul de conducere a mijlocului de transport.

În drept, prima instanță a încadrat fapta inculpatului Chiosa V. în baza art.190 alin. (5) Cod penal – adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere săvârșite în proporții deosebit de mari, și art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal – adică, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații soldate cu daune în proporții mari intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice.

2. Avocatul R. Zadoinov în numele inculpatului Chiosa V. și acesta au declarat apeluri împotriva sentinței Judecătorei Bălți din 04 iunie 2012, solicitând casarea ei și adoptarea hotărârii de achitare, motivând că inculpatul aflându-se sub arest a fost deținut în condiții inumane și degradante; au fost încălcate prevederile art. 6 CEDO și, că nu este vinovat de comiterea infracțiunilor ce i se impută.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 februarie 2013 a fost respins apelul declarat de avocatul R. Zadoinov în interesele inculpatului Chiosa V. ca depus peste termen și respins apelul declarat de Chiosa V. ca nefondat cu menținerea sentinței atacate.

4. Ne fiind de acord cu hotărârile emise, avocatul R. Zadoinov fără a invoca careva teme din cele prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală în numele inculpatului Chiosa V. a declarat recurs ordinar în care solicită achitarea acestuia și invocă declarativ, că:

- instanța de apel neîntemeiat a respins apelul avocatului ca depus peste termen;
- au fost încălcate drepturile fundamentale ale inculpatului prevăzute de art. 6 CEDO;
- de la comiterea faptelor imputate și pînă la examinarea cauzei au trecut 10 ani, din aceste considerente necesită să fie aplicată prescripția tragerii la răspundere penală, sau actele de amnistie din 2004 ori 2008.

Avocatul R. Zadoinov în recurs se mai referă la unele chestiuni de ordin general privind eficacitatea instanțelor de judecată, a Consiliului Superior al Magistraturii (peste 80 de puncte), dar care nu au tangență cu examinarea cauzei în speță, de aceea acestea nu vor fi soluționate.

5. Verificînd pretinsele argumente invocate în recursul ordinar în raport cu materialele cauzei Colegiul penal consider, că recursul declarat urmează a fi apreciat ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

6. Îndeplinind cerințele prevăzute de art. 414 - 417 Cod de procedură penală și verificând argumentele apelurilor în raport cu materialele cauzei și prevederile legii, ținând cont de opiniile participanților la proces, instanța de apel a ajuns la concluzia, că apelul inculpatului Chiosa V. urmează a fi respins ca nefondat, iar al avocatului R. Zadoinov - ca nemotivat depus peste termenul prevăzut de lege, cu menținerea sentinței fără modificări.

Instanța de apel a notat, că în baza probelor acumulate la urmărirea penală și cercetate sub toate aspectele în cadrul cercetărilor judecătorești, instanța de fond corect a stabilit starea de fapt și de drept, justificat a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 190 alin.(5) și 361 alin.(2) lit. d) Cod penal, însuși inculpatul parțial recunoscându-și vinovăția sa.

Declarând apel inculpatul Chiosa V. a considerat pedeapsa stabilită prea severă, solicitând reducerea acesteia.

La stabilirea pedepsei inculpatului Chiosa V., instanța de fond a ținut cont de circumstanțele cauzei, de gradul de pericol social sporit al infracțiunilor pentru care dînsul a fost condamnat, iar una din aceste infracțiuni fiind atribuită categoriei celor deosebit de grave. Pedeapsa inculpatului i s-a stabilit în limita minimă a sancțiunilor legilor respective, măsura de pedeapsă stabilită de instanță fiind adecvată faptelor comise de el, fiind totodată respectate și prevederile a 75 Cod penal.

Instanța de apel a mai relatat, că după cum rezultă din materialele cauzei, în cadrul examinării cauzei în instanța de fond inculpatul Chiosa V. inițial a fost asistat de avocatul E. Revenco.

Ulterior examinarea a fost finisată cu participarea avocatului M. Gorincioi.

După pronunțarea sentinței (la data 04 iunie 2012) inculpatul în termen (la 18 iunie 2012) a atacat cu apel sentința solicitând reducerea pedepsei. Ulterior, pentru apărarea intereselor lui în instanța de apel Chiosa V. și-a ales în calitate de apărător pe avocatul R. Zadoinov.

În conformitate cu prevederile art. 402 alin.(5) Cod de procedură penală, dacă inculpatul declară apel în termen și își înlocuiește apărătorul, noul apărător, în termen de 15 zile de la data primirii de către parte a copiei apelului declarat, poate declara apel suplimentar pentru inculpat, în care poate invoca motive adăugătoare de apel.

Noul avocat ales de inculpat – R. Zadoinov, la data de 17 octombrie 2012 a prezentat instanței de apel mandatul respectiv ce confirmă împuternicirile lui de a apăra interesele inculpatului Chiosa V. în instanța de apel.

În conformitate cu prevederile art.68 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală avocatul are dreptul să ia cunoștință cu materialele cauzei penale din momentul terminării urmăririi penale și să noteze orice date din dosar, să facă copii.

La aceeași dată – 17 octombrie 2012, când de către avocatul R. Zadoinov a fost prezentat mandatul respectiv, acestuia i s-a prezentat dosarul penal în cauză, astfel i s-a asigurat dreptul și posibilitatea de a lua cunoștință cu materialele cauzei, inclusiv și cu apelul declarat la 17 iunie 2012, de către inculpat, să-și facă copie de pe apelul respectiv.

Astfel, reieșind din prevederile art.402 alin.(5) Cod de procedură penală, termenul de atac al sentinței pentru avocatul R. Zadoinov decurgea din 17 octombrie 2012, cu expirarea termenului la 01 noiembrie 2012. Apelul de el însă a fost depus abia la 12 noiembrie 2012, adică peste 11 zile după expirarea termenului de atac. Oarecare motive ce ar determina omiterea termenului de atac Colegiului penal nu i-au fost prezentate.

Astfel, apelul avocatului R. Zadoinov a fost respins ca depus peste termen. Din aceste considerente, instanța de apel nu s - a expus asupra argumentelor invocate în apel de către avocatul R. Zadoinov.

7. Colegiul penal remarcă faptul, că concluziile instanței de apel corespund în totul materialelor cauzei, prin urmare, nu pot fi admise argumentele avocatului R. Zadoinov precum, că instanța de apel neîntemeiat a respins apelul lui ca tardiv.

Potrivit prevederilor art. 402 Cod de procedură penală termenul de declarare a apelului este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită de legea procesual – penală. Însă avocatul R. Zadoinov a încălcat acest termen. Mai mult, avocatul R. Zadoinov în apel nici **nu a solicitat** prin intermediul prevederilor art. 403 Cod de procedură penală repunerea în termen a apelului. El nici n-a încercat să dovedească că neexercitarea căii de atac se datorează cărorva motive întemeiate, dacă ele există. Argumentul avocatului din recurs precum că instanța de apel neîntemeiat a respins apelul este pur declarativ și nu conține suport juridic.

8. Cu referire la pretinsele argumente din recurs precum, că a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil, Colegiul penal remarcă următoarele.

Prin prisma prevederilor art. 6 CEDO dreptul la un proces echitabil constituie condiții (garanții) generale de aplicare a dreptului persoanei la: judecare în mod echitabil, în mod public, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, respectarea principiului prezumției nevinovăției, accesul liber la actul de justiție, dreptul la apărare, interpret ș.a.

În această parte avocatul R. Zadoinov în recurs invocă și declarativ, că judecătorii n-au fost imparțiali și independenți, că a fost îngrădit accesul liber la actul de justiție.

Însă avocatul R. Zadoinov în recurs n-a invocat concret în ce constă imparțialitatea judecătorilor dacă ea există, el n-a argumentat prin ce s-a manifestat îngrădirea inculpatului la accesul liber la justiție, dacă acest drept a fost încălcat.

Tot el, avocatul R. Zadoinov, în recurs a mai invocat, că instanța de apel a depășit termenul rezonabil de examinare în apel.

În dosar se conțin date, că dosarul Chiosa V. a fost numit pentru examinare la 28 august 2012, însă inculpatul a solicitat amânarea examinării pentru înlocuirea avocatului V. Darii cu avocatul R. Zadoinov, care s-a implicat la examinarea cauzei abia la 07 noiembrie 2012. În decursul examinării cauzei în instanța de apel la 12 noiembrie 2013 avocatul R. Zadoinov a declarat apel împotriva sentinței, iar examinarea a fost amânată pentru 16 ianuarie 2013, **însă la această dată R. Zadoinov nu s-a prezentat în ședință.**

Din aceste considerente instanța de judecată a amânat examinarea cauzei pentru data de 27 februarie 2013 când aceasta a fost finisată.

Deci, reiese că, totuși, termenul rezonabil pentru examinare a fost depășit, însă nu din cauza instanței.

9. Din Hotărîrea CEDO în cauza Vernillo contra Franței din 20 februarie 1991 cităm, „... Nu se poate plînge de depășirea termenului rezonabil în care are dreptul să fie judecat cel care (sau avocatul) prin acțiuni dilatorii (a citi care provoacă o târăgănare a unui litigiu, DEX. ro), sau prin pasivitatea sa (avocatul nu se prezintă în judecată), **a contribuit mult la această depășire**”.

10. Colegiul penal observă, că avocatul R. Zadoinov întocmind recursul nu s-a axat pe cerințele legii referitor la conținutul cererii de recurs.

În pofida prevederilor art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală avocatul n-a avut grijă ca acest document să cuprindă nu expresii declarative, iar în unele cazuri și nepoliticoase, ci motive cu argumentarea ilegalității hotărîrii atacate și solicitările recurentului, cu indicarea temeiurilor concrete prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală invocate în recurs și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauza dată. Or, art. 427 Cod de procedură penală conține 16 temeiuri pentru recurs, însă recurentul nu a indicat concret nici unul din ele.

Cu referire la prevederile art. 434 Cod de procedură penală, Colegiul penal verifică legalitatea hotărîrii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță numai pe marginea motivelor invocate în recursul avocatului R. Zadoinov.

11. Referitor la argumentele avocatului privind aplicarea prescripției și actelor de amnistie, Colegiul penal remarcă următoarele.

Din materialele cauzei se vede că la 20 decembrie 2002 urmărirea penală a fost suspendată în legătură cu dispariția inculpatului și anunțarea lui în căutare (f.d. 7, vol. I), însă a fost reținut abia la 06 iunie 2011 (f.d. 94 vol. III).

Conform prevederilor art. 60 alin. (5) Cod penal curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală. În acest caz curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei.

Astfel, prescripția tragerii la răspundere penală a lui Chiosa V. nu poate fi aplicată nici pe un articol din legea penală pe care el a fost învinuit.

Reiterăm, Chiosa V. a fost condamnat în baza art. 190 alin. (5) și 361 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Însă, amnistia din 16 iulie 2004 cât și amnistia din 10 iulie 2008 nu se răsfrînge asupra persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave (art. 190 alin. (5) Cod penal).

Actele de amnistie vizate stipulează, că dacă persoana este condamnată pe mai multe articole dintre care unul cade sub incidența amnistiei, iar altul nu cade, amnistia nu poate fi aplicată.

Astfel, argumentele avocatului R. Zadoinov ce se conțin în recursul său sunt neîntemeiate deoarece ele nu constituie temei de drept pentru declararea recursului din cele prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar se apreciază ca inadmisibil.

12. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul R. Zadoinov în numele inculpatului Chiosa V. împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 februarie 2013 în cauza penală privind pe **Chiosa Valentin Ștefan**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă pronunțată integral la data de **19 iunie 2013, ora 9.30.**

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Andrei Harghel

Constantin Alerguș